

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, kedd, március 16

Tizedik évfolyam.

KOLOZSVÁR, MÁRCZIUS 16.

A mai korban, midőn a nemzetek gőz- és villany-erővel haladnak a tükölyesbülés felé, nem ösmer szünetet a népek közti küzdelem. Mikor elhallgat a fegyverek moraja és a vér megszünt patakokban folyni, lázas versennyel fognak hozzá a kimerült felek a békés küzdelemhez.

A mai fejlett viszonyok mellett megszünt a hősies bátorság elégnelenni egy nemzet jövője biztosítására. A közművelődési, közgazdasági fejlettség, az államélet szervezetének tükölye azon tényezők, melyek a nemzetek párbajában az erkölcsi erő elkerülhetlen társai a jó siker biztosítására. Ily idegesen haladó korban lépett hazánk, mint ország, a küzdőterre, elmaradottan és elkoldusodva. Ezen haladási verseny röjja reánk alig elbirható terheit. A magyar, ki évezreden át hősiesen, mindig újulni képes kitarással védte meg a hazát a harcmezőn; a küzdelem új terére jútva, ott is megállandja helyét. Csak abban keressük a hazafiságot, hogy felismerve a helyzetet, az év minden napján, a nap minden óráján, a kellemetlen és fárasztó küzdelem hazafias szültségét hangoztassák a hivatottak. S népszerűség hajhászása nélkül ne sopánkodás, a baj egybeitt keresése és az érzett nyomasztó behatások búnbakjával a kormányok oda állítása képeze a szabadalmazott hazafiságot.

Újjá született alkotmányos életünk 12 éve alatt, a nemzet-élet minden ágában, a megelőző századot meghaladó fejlesnek vagyunk szemtanui. Az időnkénti kormányok mindannyian, az adott viszonyok és lehetőség határai közt, megtettek mindent, mit a nemzet fejlesztésére emberileg tenni lehetett. Valjon ugyan ez mondható-e a hon polgáraitól. Felismerették-e űk a helyzetet és támadtak-e apostolai a helyes iránynak Ha támadtak is egyes tisztában látó hazafiak, nem kúrjongattak-e űket a párt-szenvedély. A polgárok tömege pedig örülve, hogy vannak tekintélyek, kikre hivatkozson, a szidalmazókhöz csatlakozott inkább, mintsem a jó példát adó dicsérendő kivételek után indulva, fárasztó igyekezet- és nélkülözéssel járó takarékosággal vesse meg biztos alapját a jövőnek.

Az államszervezet és közművelődés

A KELET TÁRCZÁJA.

Márczius 15-dikén.

Légy üdvözölve nyájas ifjú nemtő,
Ki áldva lengsz el völgy s halom felett.
Ki megtöréd a dermedés uralmát:
Légy üdvözölve áldott kikelet.
Nem, mert kicsalsz a szűk rideg szobából,
Nem, mert kezded virágot, lombot ápol,
Nem, mert sugárral hinted az eget:
Hozsannát másért mondunk most neked.

Szép a tavasz ezernyi bája, éke,
Virághimes rét, harmatos mező;
Szép a kalász, mely lágyan reng a szélben,
Mire reménnyel néz az éhező.
Dicső ajándok esillogó vidékünk
De tőbbet adtál oh tavasz mi nékünk,
Mi nyomva volt a zsarnok kényitől
Te a szabadság hirdetője löl.

Tespedt a nép . . . Nem enyhe édes álom:
Önszibbadás nyoma, nyugtázta le.
Vonagla már mintegy halálra válva,
Meglepte már enyészet éjele.
A szó, a szellem rabbilincsbe verve,
Nincs irgalom, nem él az ür kegyelme.
Sinylett a nép s némán kesergve várt,
S mind hasztalan kért egy remény-sugárt.

És míg a jók könyülk' titokba' sirták:
Jött egy tavasz: s a lépés téve lön
S a költő jött, túlzengve a pacsirtát,
S áttört a dal a véren és velőn
Rabok legyünk-e — kérdező — örökre?
S reá a nép viszhangja menydörögte.
A szent nagy esküt buzgón, lelkesen:
Hogy a magyar rab többé nem leszén.

S a szó, a szellem nincs többé bilincsen,
Esmék rajától terhes lesz az ür.

terén, ez most nem is levén feladatom, nem fejtegetem részletesen, hogy megteké-e a hon polgárai mindazt, mit tenniük a közjó érdeke megkivánt volna. Elösmérem, hogy ezen téreken kevesebb szemrehányás támasztható, habár a népnevelés is, a nép mind felnőttei, mind kisdedeire nézve gondosabb, a specifikus földmives életnek megfelelőbb lehetne.

De térjünk valódi tárgyunkra, a közgazdasági fejlődésre. Meghozta-e az ország népe a közgazdasági fejlődés felvirágoztatásához a cselekvésben ötillető részt, és gyakorolta-e ennek két nélkülözhetlen tényezőjét, az önmunkásságot és takarékoságot oly mérvben, mint azt tehette volna, tennie maga és hazája iránti kötelessége lett volna.

Tegyük szívünkre kezünket és ebben legtöbbször vagyunk bűnösök, a kényelem, fényűzés, élvezetek iránti hajlam az ezekről lemondani nem tudás, az ezekben levő nemtelen verseny melyikünket nem ragadta el? Ki az, ki jelenben a gazdasági beruházások égető szükségessége mellett, az időnk súlyos viszonyai közt, csak annyit költött, mennyit észszerűen költöhetett. És a mellett a fogyasztás megsemmistülő kiadásai, nagyobbára nem is a hazai ipart fejlesztették, itthon megsemmisültek ezen összegek és legalább 60 százalékjok a külföld iparának szolgált tápanyagül. Közgazdasági fejlődésre irányuló munkásság terén, hol a pezsgés, hol a fáradhatlan szorgalom?

A tőke, mely takarékoság hiányában alig képződhetik, csekély, s annak is jó része közgazdaságilag meddő, új értékeket nem teremő zszora alakjában a beföldi tőkét megsemmisítő pazarlás serkentésére és táplálására szolgál. A helyett, hogy értelem és munkával szövetkezve, ott hol egyéb feltételei megadva, a közgazdaságilag termékenyítő gyáripar meg-alapításában fáradozna.

Az ipar alig létezik, hisz a kisipar szolid tőke, szakértelem és hangyaszorgalom hiányában sem minőség, sem jutányosságra nézve nem kelhet versenyre a külföldivel. Gyáripar alig van, és a mi lehetne is, az zszora munka nélkül élvezett nagy kamatja, elvonja tőle a létezésre szükséges még létező tőkét is, mert a gyár-ipar értelmi képesítettség fárasztó munkát igényel, hogy kamatai az zszora hasznát megközelítsék.

Hah, büszke Császár! nincs ki jőra incsen?
Nem érzed a vészit, mely fejedre gyűl?
Trónod nem ing? Nem félsz a jős szavától:
„Örizedj Mártius Idussától!”
E lanyha szél, mely leng a táj felett:
Halált adó vihart hoz, úgy lehet.

Azt, azt hozott . . . Mint Ocean dagálya
Úgy jött a nép „boszulni sérveit.”
Nincs gát, erő, robantát mely elállja,
Minden szívet egy eszme, ezél hovit.
Senkit se borzaszt fegyver, kardok éle
Az élet olesó, ki törődne véle?
Sir nem sötét, halál nem rémitő,
— Regék világa ez; új ős idő.

Ah, mily idő! A hőskor visszatérek,
Csitt: nagy Démósthén újra szónokol.
Ha! Tirtosz dall, s lantja zengzétére
Mosolyg az ég és reszket a pokol.
Ott Leonidas és maroknyi serge;
Xerxes hada alázza, visszaverve!
Harsogj te kúrt! Riadj te bőszt tusa!
— Légy üdvöz Márcziusnak Idusa!

De ha mi ez! — Minő gonosz hatalmak
Idéznék im föl szörnyű képeket?
Hol a sereg? A fényes diadalmak?
Miért e csund a harcezi zaj helyett?
Mi rémes éj reményink hajnalára?
Vérpárazatba fül a nap sugára.
A dús virány vadon kietlene,
Lezúgta éjszak dermedztő szele.

A háromszínű zászlók nem lobognak,
A kis Magyarban egy nagy temető!
Fel-felzokog siralma bús doboknak,
Hős vértanuk végpéreczét hirdető.
Csupán a gaz áruló van megóva,
A honfi bére bürtön és bitófa.
Élők szemében néma köny remeg.
— Bizony meghalt e nép, örökre meg!

Lehult, igen — de nem halt meg . . . Hiába
Nyomult be köblén bérevez-dőfte tőr.

A földmivelés országunk fő életforrása, minő gyarló más országok földmiveléséhez képest az ember elszomorodik, ha látja a külföld magas fejlettségi gazdaságait. Gazdasági társulataink száma csekély, és a közérdeklődés azok iránt is fagypontra jutott. A gazdasági szak kérdések megvitatása, tapasztalatok megbeszélése és terjesztése, kísérletek kiosztása és azok körüli tapasztalatokról számolás, forgalmi és kereskedelmi tudnivalók terjesztése, mindez érdeklődést nem szűl, s ha nincs némi politikai színezete a felmerülő kérdéseknek, vagy nem választásról van szó, egy-két apostola az elhagyott ügynek tanácskozik oly kérdésekről, melyeket álmából felkeltve is tud már, de az okulni hivatott nagyobb szám távol tartja magát, sütkérez, pipál, mulatoz és ezeket, míg át nem értik saját érdeküket, a hivatalos gazdasági egyletek be is, csak demonstrációra lehet becszítani.

A gazdasági szaklapok, melyek a hivatottabb gazdák és szakképzettek oktatásait lennének hivatva terjesztetni, csekély számban léteznek s alig, de sőt nem is tarthatnák fenn magokat társulati vagy kormány-támogatás nélkül. Mintha bizony egyes községek összes értelmisége nem lenne képes járattni és nem lenne égető szüksége a gazdaság fejleményeiről, eseményeiről értesülnie, de mulattatóbb az „élez-lap”, mint a „Gazdasági Szakköz-löny.” A gazdasági szakösmeret ország-szerzte csekély, pedig ma már épen, mert a világ-verseny hullámai közt vagyunk, igen fontos, aránylag kevés költséggel, sokat és jól termelni, de ez szakösmeret nélkül lehetlen. A gazdasági természetmennyek és esélyei, kereskedelmi viszonyai és szokásairól egész megyék birtokossága mit sem tud.

Pedig nem elég jól művelni a földet, tudni kell jól eladni, és tudni kell, hogy minő cikknek van eladásra legkedvezőbb kilátása, hogy kell a cikket elkészíteni a vevőknek, hogy többet adjanak érte. A gazdaságnak egyik titka, a jó munka, a soha sem lankadó szorgalom. Hol vagyunk még ezen irányban, kézmunkásaink gyarlók, földmiveseink tunyák, tisztviselőink lelkiismeretlenek, gazdasági eselédaink tudatlanok, rozszindulatuk dolog-kerülők, szánlékosan kártévkők.

Midőn a létező viszonyokban fellel-

Mint Anteusz, új éltet szítt magába
A föld anyának érintésétől.
A seb nélkül volt, vére bőven omlott,
Ingott a térd és sápadt volt a homlok,
De egyre gyógyult és reménykedett:
Hogy még „van bíró a felhők felett!”

S ma újra él, új küzdelemre készen,
Lehet: megfogya tán, — de „törve nem!”
A szó, az eszme újra száll, merészen,
S meleg tanyát lét millió szíven.
Ma újra él és számot tesz magáért,
S ha kell, feláldoz mindent lét-jogáért,
Kész érte küzdeni szívvel, ésszel — és
Kész rá: ha jó, új vérkeresztelés.

De nem, de nem. — A vérből már elég volt!
Völgy és halom immár megázva jól,
Más az, mire tetszésű néz az égből,
Mi előtt a nemes szív meghajol,
Harcz, gyűlöletnek rombolás a bére;
Mi fölmagasztal az „ember” nevére,
Mi semmiből terem, nagygyáa tehet.
Csupán a béke, munka, szeretet.

Szent-háromság ez! Oh, tekints reája,
Ennek emelj te oltárt nemzetem!
Ez lesz neved sugárzó glóriája,
Mely átragyog időn enyészeten!
Utolsó nem vagy észre és erőre,
Isten nevében, rajta hát, előre!
Legyen a nemzet dolgos méhe-raj
S dicsőnékké leend a munka-zaj.

S te, a kinek neve szívünkbe' bent él,
Nem ismert sirban porladó halott!
Költő, ki oly korán aludni mentél,
Örökre hagyván ébresztő dalod.
Lebegj köröttünk fényes szellemmel,
Segéld a gyöngét, a bukót emeld fel
S ha lelkét eszme, érzés hatja át:
Ihlesse lelked a lant férfát!

S te szent öreg! ki cyprus fái árnyán
Távol borongasz múlt s jövő felött,

hető egész, de nem helyes, — bűnlajstromát felsoroltam volna, a magányosak közgazdasági mulasztásainak, reá akartam mutatni az útra, melyen a világ-verseny óriási nyomása mellett is megállhatunk. Azonban csak úgy, ha nem mást okozva, saját mulasztásainknak nem másban keresve bűnbakot, takarékosak leszünk és kitaró szorgalommal fáradozunk a feltárt hiányok elenyésztetésén. De ennek elérésén az egész nemzetnek dolgozni kell. — Quod erat demonstrandum.

Zeyk József.

Az erdélyi birtokviszonyok rendezése.

Az igazságügyi és földmivelési miniszterek nagyobb számú erdélyi képviselőket hívtak össze pártkülönbőség nélkül a végből, hogy az erdélyi birtokviszonyok szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyában tartandó tanácskozásokban részt vegyenek. Ezen enquete-bizottság tegnap délután 5 órakor tartotta meg első ülését a földmivelési minisztériumban. Majdnem valamennyi a fővárosban időző erdélyi képviselő (az elenzékiek is) megjelentek.

Pauler igazságügyminiszter megnyitván az ülést előadta, az értekezlet célját, hangsúlyozván, hogy ezen a Királyhágón túli részekre égető kérdést a kormány meg akarja oldani, s ezért terjesztette be a javaslatot, a melynek alapelvei a következők:

1. az eddigi hosszas és költséges peres eljárás mellőzése és a rövidebb és észravezetőbb nyomozó eljárás által való helyettesítése;
2. a havasok és az enclavok elkülönítése a birtokrendezési eljárás megkönnyítése végett;
3. hogy a tagosítás az eddigi egyharmad helyett a határban levő egynegyed birtok által is keresztül vihető, a melyhez számítandók az alapítványok, árvák vagyona stb.
4. hogy a birtokrendezési eljárás költségei nem mint eddig csak a volt földes úrak, hanem a birtokrendezésben érdekelt összes felek által lesznek fedezendőek.

Felhívja a képviselőket, hogy ezen alapelvekre nézve minden tartózkodás nélkül nyilatkozzanak: helyeseknek tartják-e azokat, vagy nem hogy a kormány is tájékozassa magát.

Kemény Gábor földmivelési miniszter a Pauler fejtegetéséhez még hozzá teszi, hogy oly törvényjavaslatot, a mely minden kívánalmat kielégítsen és az Erdélyben létező összes különleges viszonyokra tekintettel legyen, a kormány nem volt képes beterjesztetni. Feladatául csakis

Küld lelkedet hozzánk a felhők szárnyán,
Ha már nem állhatsz gyermekid között.
Taníts hazát szeretni, nagy hazátlan!
S míg egy magyar szó hangzik e hazában,
S lesz egy szív, honfitúttól áthatott:
Legyen neved dicső, megáldatott.

Indali Gyula.

A nihilismus Oroszországban.

E. v. der Brüggén után — Deutsche Rundschau 1878. aug.

IV.

(Folytatás.)

A kormányrendszer zavartsága s ellenmondásaihoz, melyek az 1863-ki lengyel fölkelés után egész a hetvenes évekig, a burocracia harcát fölédzték a felsőbb néposztályok ellen — járultak még az alsó néposztályok bajai is.

A jobbágságnak 1861-iki fölszabadítása óta elvült fogadtatott el, hogy: az államélet a parasztságra alapítandó. A burocracia érdekei s a nemzeti idealismus törekvései ez osztályban összecsoportosultak. A burocracia a parasztságot hatalmas eszköznek tekintette a felsőbb osztályok függetlenségi kísérletei ellen. A kisbirtokosoknak a nagybirtokosoktól elválasztása alkalmával kezdődött meg a harc. A burocracia e megváltást, ott különösen, hol kényszerrel kellett azt végrehajtani, a nagybirtokosok ellenében a parasztság javára használta föl, hogy ezt elnyomja — színleg, hogy a parasztot a nagybirtokos önkénye ellen, kinek e megváltás nem igen tetszett, védelmezze; tényleg pedig azért, hogy a parasztot a földesúrtól felszabadítván, önmagának vesse alá. Az ábrándozók azt állíták, hogy minden baj a hazafiatlan felsőbb osztályoktól származik, hogy Oroszország údvé a parasztságban keresendő. Ezért a nemzeti párt

Hirdetési díjak.

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetésekét fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.)
Budapestben: Haasenstein et Vogler (Hirdetés közv. irodája, Goldberger A. hirdetések felvétel irodája Budapest Szervitátor 5. sz.)

Nyilttéri cikkek
gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

azt tekintette, hogy néhány lényeges hiányon segítsen. Mert hát okvetlen szükséges a birtokrendezési eljárás könnyítése és gyorsítása Erdélyben, a melynek 2400 községe közül alig 170 községben vitetett keresztül a birtokrendezés. Részletekben kiterjeszkedik a javaslatban foglalt főelvek fejtegetésére, s nem mint miniszter, de mint erdélyi képviselő melegen ajánlja annak elfogadását, mint a mely a jelenlegi állapotokon minden esetre segíteni fog.

Báró Bánffy Albert örömmel fogadja a javaslatot, s köszönetet szavaz a kormánynak, annak előterjesztéséért. Az abban foglalt főelveket helyeseknek tartja. Azonban figyelmeztet arra, hogy a partiumban nem szükséges a tagosítás megengedhetését a határ egynegyed részétől tenni függővé, miután ott eddig a magyarországi eljárás volt szokásban, mely a tagosítást egyetlen birtokos kérelmére is megengedte. Továbbá óhajtaná, hogy az erdélyi részekben az egynegyed birtokokban a már degregált területek is beszámíttassanak.

Boér Antal helyesli a javaslatot, de a tagosításra nézve Erdélyben is a magyarországi eljárást óhajtaná behozni.

Ugron Ákos szintén helyesli a javaslatot, csak azt sajnálja, hogy a kormány az erdélyi képviselők véleményét kissé későn kéri ki e tárgybán

Lukács Béla kijelenti, hogy bár a kormánnyal szemben ellenzéki álláspontot foglal el, ezen javaslatot nemcsak nem ellenzi, de az köszönettel fogadja, s előterjesztéséért elismerését fejezi ki a földmivelési miniszternek. A javaslat alapelveit helyeseknek tartja, mint a melyek az eddigi állapotokhoz képest határozott javítást tartalmaznak. — De felhívja a kormány figyelmét a birtokrendezési eljárásnak több hiányára, a melyekről ezen javaslat nem gondoskodik, melyek pedig akár törvény, akár miniszteri rendelet által könnyen lennének pótolhatók. Ilyen, hogy a törvény értelmében hivatalból keresztül vitt legelő és erdő elkülönítés költsége a volt földes úrat terhelik, még azon esetben is, midőn megmaradt birtoka legkevésbé sem áll arányban a szabályozás költségeivel. Másodszor, hogy a javaslat nem mondja meg, miszerint, ha a határ egynegyednek birtokára nézve kétség merül fel, a telekkönyv vagy kataszterben kimutatott térfogat döntő bizonyíték gyanánt veendő. Harmadszor, hogy nincs szankció arra nézve, hogyha a községi előjárók egy községek a törvényben reájuk szabott kötelezettségeket nem teljesítik, megbüntethetők-e, és miképen? Okulva továbbá az 1871-diki példán, midőn az akkori birtokrendezési törvényben foglalt helyes elvek

teljes erejével védelmezte a musikophilást s a parasztságot mind a nemzeti pártnak, mind a burocratiának kedvence lön. De a hasznát sem a nemzeti párt, sem a paraszt nem élvezte, hanem a burocracia.

A burocracia mindenkit, különösen a parasztot védelmezte a nemesség ellen s nyilvános részrehajlással támogatta ennek minden követelését. A paraszt fölsimerte helyzetét s mindig új és új követelésekkel állott elő, míg a burocracia által a nemesség sokféleként zaklattatott. De a burocracia nem szolgált ingyen a parasztnak. Azért, hogy a paraszt jogtalan követeléseit pártolta, vagy a nemesség ellen keresztülvitte, a parasztnak teljesíteni kellett amannak követeléseit. Azért, hogy a községek jogtalanul kaptak legelőt, a burocratiának kellett megfizetni. Némely tartományban a földek szétosztása, a parasztok hátrányára történt. Itt a burocratiának kellvén segíteni a bajon, s ezt a maga módja szerint tevéen meg, a parasztnak meg kellett maradnia azon hitében, hogy a törvény és jog semmi — a burocracia minden. A régi földesúri önkény helyére, lassan a burocracia önkénye lépett. A földesúr rendszeren az maradt; önkénye hosszú évek sorára osztott föl — enyhült gyakran a jobbágsnak az úrral való személyes érintkezése által — míg a hivatalnokok folyton változtak; s ezért a burocracia önkénye sokkal nyomasztóbb, mint a földesúr. Senki sem kényszeríté többé a parasztot munkára; ennőfogva kevesebbet dolgozott — a miveletlen népek szokása szerint. Csak annyit dolgozott, hogy adóját megfizethette; a hivatalnokot kielégíthette; maga pedig leitta magát. Az iszákosság a felszabadítás óta nem fogyott meg. A hivatalnokok — a kormány inten-

az annak alapján kiadott miniszteri utasításban lényegükből teljesen kiforgattattak; obajtaná, hogy ha ezen javaslat törvényerőre emelkedik, az annak alapján okvetlenül szükségessé váló új miniszteri utasítás mielőtt kibocsátatik, s az erdélyi képviselők egy újabb értekezlete elé terjesztessék.

Szóltak még Miksa Elek, br. Kemény János, Szikszai Lajos, br. Kemény Kálmán, Zay Adolf, Papp Sándor, Lázár György, stb. Valamennyien helyeslék a javaslatban foglalt alapelveket, részben támogatván a Lukács Béla által felhozottakat is, részben más anomáliákra híván fel a kormány figyelmét.

Az értekezlet végeredményeképp megállapítható, hogy az erdélyi képviselők egyhangulag és pártkülönbség nélkül helyesnek tartják a javaslatot, s azt még némely intézkedéssel kívánják kibővíteni.

Az értekezlet által helyesléssel fogadott, s a kormány által is akzeptált pótlások előterjesztését és képviselőlet a jogügyi bizottságban Bokross Elek vállalta magára.

A vadászati és fegyveradó leszállítása tárgyában újabb értekezlet tartott, melyben mindenekelőtt a pénzügyminiszternél járt küldöttség tett jelentést, melyet már közöltünk.

Ezután élénk eszmecsere után Tibád Antal indítványára abban történt megállapodás, hogy a pénzügyminiszteri költségvetés tárgyalása alkalmával, indítványozó által oly értelmű határozati javaslat terjesztessék a képviselőház elé, hogy utasításokkal a kormány a lezállásra vonatkozó tervjavaslatainak az őszi ülésszak elején oly időben való benyújtására, hogy az még folyó évben törvényerőre emelthesse. Továbbá intézkedés történjék az iránt, hogy a kiknek már váltott vadászati jegyük a f. év augusztus 1-ig lejárt, azoknak csak félévi azaz ez év végéig szóló jegyek adassanak ki.

Szalay Imre többek támogatásával — bár a hat. javaslatot elfogadja — egy módosítványt jelentett be, melynek értelmében a kormány arra volna utasítandó, hogy a fentebb említett előterjesztést még a jelen ülésszak alatt tegye meg. Ezzel az értekezlet véget ért.

A képviselőház ülése márczius 13-án.

Orbán Balázs: T. ház! A tegnapi napon tárgyalni kérvények egyikére tett észrevételeim következtében a miniszterelnök ur válaszával, a nagy zajban nem tudtam kivenni azt, hogy beszédet egy nagyon is közönséges társaságban használt német példabeszéddel végezte be. Feltésem, hogy a t. elnök ur sem hallotta a miniszterelnök ur által használt példabeszédet, mert különben fel nem tehetné, hogy a miniszterelnök urat ezen parlamenti illetet sértő kifejezés használása miatt rendre ne utasította volna. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Ebből, t. ház, én azt látom, hogy a miniszterelnök ur nemcsak elveit, hanem a parlamenti illet iránti nézetét is megváltoztatta. A parlamenti méltósága nem engedi meg nekem, hogy őt e térre kövessém és eljárását hasonló módon visszatöröljem, mert különben kénytelen volnék utasításokért a fiakkerekekhez folyamodni. (Helyeslés a szélső baloldalon. Mozgás jobboldalon.)

Tisza Kálmán miniszterelnök: T. ház!

tioinak megfelelőleg — mindenfelé agitálni kezdettek az iszákosság ellen. Mértékletességi egyleteket állítottak, rendeleteket adtak ki a községek által; megbírtatták a részegeseket; bezárták a kocsmákat. De ha a község, a békebíró vagy rendőrség parancsára bezáratta kocsmáját — a földesúr kinyitatta, vagy pedig a községi előljáró monopoliuma lett, s az ivás folyt, mint azelőtt. Nem sokára belátván, hogy e baj közigazgatásilag nem orvosolható, az agitációk be lettek szüntetve. S ezóta az iszákosság a szabad parasztság közelében oly mérvet emelt, hogy komoly aggodalmakra szolgáltatott okot.

Az oroszoknál a földmivelés emelkedéséről szó sem lehet, annál inkább nem, mivel a község birtokfelosztási rendszere igen békíti. Az orosz nemzeti párt ezen institútú specialis orosz intézménynek vette, mely örökre megmenti az országot mindenféle európai bajtól, de főként a proletariátustól; mert Oroszországban nincs nagykorú ember, kinek földbirtoka ne lenne. S a mily rosznak látszik ezen intézmény az idegennek, ép oly lelkesültséggel csúg az orosz nemzeti párt nagyrésze.

Az eredmény egészen véve, nem volt haladás, hanem csak részben megállapodás és visszaesés. Az nem ejtett tévedésbe, hogy Oroszország termőképesége jelentékenyen növekedett s növekszik. Oroszország kivitele s productiója két különböző dolog. A kivitel részben a termelő képességtől, de jó részben a közlekedési eszközöktől is függ, melyek az újabb időben jelentékenyen megszaporodtak.

En azon német példabeszédet igen sok, sőt még a legmivelőbb körökben is hallottam, és így, — hogy általa valami nagy illetlenséget követtem volna el, el nem ismerhetem. Egyébiránt a ház mélyen tisztelt elnökének mindig joga van bárkit is rendre utasítani, és ha velem fogja ezt megtenni, ha azt hiszi, hogy megérdemlem, mindegy meg fogok hajolni az elnöki rendreutasítás előtt. Azonban, bocsanatot kérek, mindenkinek egyforma mértékkel kell mérni. Ha a t. képviselő urak sohasem használnának a parlamenti illetet inkább sértő kifejezést, mint azon példabeszéd „wie der Schein ist, so denkt er“, akkor igen szívesen megengedem, hogy én hibáztam. (Helyeslés jobboldalon.)

Következett az államköltségvetés részletes tárgyalása.

Láng Lajos, a pénzügyi bizottság előadója, minden indokolás nélkül ajánlja a pénzügyi bizottság jelentését. A tárgyalás ma a XIV. fejezetig haladt.

Nagyobb vitát egyik fejezet tárgyalása sem keltett. Az udvartartás költségvetésénél Csánády Sándor szólalt fel s kifejezte abbéli meggyőződését, hogy — ha nem tudná, miszerint az udvartartás költségei 10 évre meg vannak szavazva — indítványozná, hogy abból 1 millió forint levonassék. E ténnyel szemben azonban egy hat. javaslatot nyújt be, melyben indítványozza, hogy bizassék meg a miniszterelnök, kérje meg ő felségét, hogy tekintettel az ország rosz anyagi helyzetére, az inségre, mely különösen a felső magyarországi megyékben pusztít, engedjen el 1 millió forintot az udvartartás költségéből. A ház többsége elvetette e hat. javaslatot, s elfogadta a pénzügyi bizottság előirányzatát.

Deák Ferencz siremléke költségeinek tárgyalása is több felszólalás szolgáltatott alkalmat. Simonyi Ernő kérdést intézett az iránt, hogy mennyibe fog kerülni a siremlék. Baross Gábor felelt Simonyinak, s kifejezte abbéli reményét, hogy — mint a Deák siremlék orsz. bizottságának tagja — mielőbb jelentést tehet a siremlék teljes elkészüléséről.

Tisza K. miniszterelnök: azt hiszi, hogy a kormányt csak akkor lehetne felelősségre vonni, ha túlköltenek a megszavazott összegben, mert ez ügyben a végrehajtó hatalom a bizottság kezében van.

E fejezetnél még Szederkényi Nándor szólalt fel, s a ház a pénzügyi bizottság javaslatát fogadta el.

A következő fejezetet, a képviselőház kiadási előirányzatát, Simonyi Ernő felszólalása után a ház a pénzügyi bizottság jelentése értelmében fogadta el.

Az 1849—67-ig tettleg fennállott központi eközégek nyugdíjáról szóló fejezetet a ház felszólalás nélkül fogadta el.

Az államadósságok, függő adósság, előirányzat címénél Prileszky Tade, s az előadó szólaltak fel. Ugyan e fejezetnek „vasuti garanciai“ címénél Liechtenstein József, Szapáry pénzügyminiszter és Hegedűs Sándor felszólalása után a ház változatlanul elfogadta a pénzügyi bizottság javaslatát.

Horvát-Szlavon országok beligazgatási szülkelete fejezeténél: Mihailovics Károly, Szapáry pénzügyminiszter s Madarász József szólaltak. A pénzügyi bizottság javaslata fogadtatott el.

„A fumi és magyar hovát kormányzói személyzete, a „törvénykezési provisorium“ és

Kérdéses: vajjon a gabona-termelés — csak erre képes a paraszt — növekedett-e? s hogy a nemzeti területeken növekedett? Kétem, hogy az orosz paraszt — a törvény által biztosított földrészét nem számítva, — munkája által szerzett volna valamit.

A paraszt szegény maradt mint azelőtt, csakhogy saját költségére; részeges mint előbb, de saját kárára; elnyomott, de míg azelőtt a nemes, most a bureaucratia a zsarnoka. A hivatalnok avval vigasztalta a dolgozni nem akaró és mégis pénz után vágó parasztot, hogy az új törvények új jogokat, s az új jogok új jövedelmi forrásokban fogják őt részesíteni. A paraszt nemsokára arról volt kénytelen meggyőződni, hogy nincs minden úgy, a hogy azt az „atyuska“ képviselője mondotta. Elégedetlen lett. S a nihilista még, a minden felforgatástól idegenkedő, jó lelki, vándor-életet kedvelő, lágy, becsületlen, igénytelen, illelmes, bőkezű, munkához nem szokott parasztnál is, ki a császár parancsára vakon fölálloz mindent, alkalmilag nyitott fülekre talált. Nem mintha nagyobb tömegekben lett vagy lehetett volna a parasztság nihilista, hanem könnyebben akadtak, kiket a kecsesgöttek elégedetlenné tettek, kik hittek, hogy mindennek másképp kell lennie, ha a jelen megsemmisítették, ha a nemes megfosztatik birtokának még maradványától is, ha a romlott és útált hivatalnok elveszti hatalmát, ha a széplőtelen, türelmes népek visszaadtnak veleszületett jogai.

(Folyt. köv.)

„állami számvéveszők“ című fejezetek felszólalás nélkül fogadtattak el a pénzügyi bizottság javaslata szerint.

A miniszterelnökség kiadási előirányzatánál Irányi Dániel szólalt fel, s összehasonlítva a magyar miniszterelnökség kiadási előirányzatát az osztrák miniszterelnökségével, s utalva az ország rosz körülményeire s arra, hogy a közokt. miniszternek népiszkolák felállítására s fenntartására ezimén összesen csak 32 ezer forint van előirányozva, a miniszterelnökség kiadási előirányzatot felére redukálna kéri, ugymint fizetés ezimén 16,000 forint, működési pótlék ezimén 4 ezer forintot kíván megszavaztatni. A miniszterelnök felszólalása után a pénzügyi bizottság jelentése fogadtatott el.

A miniszterelnöki rendelkezési alapot Lukács Béla 200,000 frtról 120,000 frtra kívánja redukálna.

Simonyi Ernő felszólalása után a ház a pénzügyi bizottság javaslatát fogadta el.

Az ő felsége személye körüli miniszterium és a horvát-szlavon-dalmát miniszter és személyzete kiadási előirányzata változatlanul elfogadtatott.

Ezután Maximovich Miklós és Madarász József tettek meg interpellációikat. Mindkét interpelláció az illető minisztereknek kiadatni rendeltetett.

A legközelebbi ülés napirendje a belügyi költségvetés tárgyalása.

Az ülés háromnegyed 2 órakor véget ért.

KÜLFÖLD.

Rómából jelentik, hogy Depretis belügyminiszter törvényjavaslatot fog a parlament elé terjesztetni, a melyben föltalalmazást kér a kormány részére, hogy büntetőeljárást indíthasson meg azon lapok ellen, a melyek hamis hírek terjesztésével zavarják Olaszország és a szomszéd barátságos hatalmak közt a jó viszonyt.

Depretis miniszter hétfőn válaszol Visconti-Venosta képviselő interpellációjára egyszersmind azt is tudatni fogja, hogy micsoda rendszabályokhoz fog nyulni a kormány az Italia irredenta ellen.

Az olasz kormány loyálisában sohasem mertünk kételkedni, ha csakugyan végrehajtja az olasz kormány az említett rendszabályokat, akkor arról is meggyőző benntünk, hogy tartós békében bizik és tartós békét óhajt.

A VII. cikknek a francia szenátusban történt elvetése folytán — mint a „Köln. Ztg.“nak stürgönyzik — nagy az izgatottság és felháborodás. Mindentűl a kongregációk elleni törvény alkalmazását követelik. Tömeges kérvények aláírása már megkezdődött és megfelelő kérvények már beérkeztek a vidékről. Az egyestől baloldal, a parlamenti többséget képviselvény, minden nézetkülönbséget el akar ejteni és közösen akar a szenátus hadizentát ellen eljárni, egy interpellációban sürgetvén a kongregációk elleni törvények alkalmazását. Ez valószínűleg jövő esztendőnkön fog benyújtani.

Mikeszása márcz. 3. 1880.

(Egy tolvajbánd.)

Tekintetes szerkesztő úr!

Egy közügyemmel érdemlő eseményt akarék az olvasó közönség előtt feltárni, ha szíves lenne az alább következő közleményemnek becses lapja hasábjaiiban egy kis tért engedni.

Egy számos tagból álló, szervezett tolvajbánd tartózkodott környékünkben, melynek főnöke miután a cs.-holdvilági előjárás onnan kizűte — negyed magával Mikeszására tette át lakását, s innen a szérlőzsa minden irányában eső vásárookra 25. 30 m.-földnyi távolságra csoportosan mennek, s gazdag zsákmánnyal térnek vissza. A banda szervezője — egyszersmind főnöke — egy középkorú jókinésű cigány, ki midőn vasárnap öltözködik, egy jómódú falusi román papnét ábrázol. Ez a banda egy fiatal nőtágit fátalos tollas kalappal csinosan öltöztet, s midőn úgy jelennek meg a vásárokon a rosz szándéknak még csak árnyalása sem férhetne hozzájuk az őket nem esmerők előtt. — A mult 1879 szept. 18-án éjjeli 10 11 óra közt megkondulnak a vészjelző harangok, s a rémult falusi gazdák „tűz van“ ordítással rohannak a lángok irányában, hát a banda fészke ég.

Valjon egy jól sikerült vásári osztozkodás után egy vacsora alkalmával gondatlanságból támadt-e a tűz, vagy pedig azon nő, kinek eddig is rosz hirben állott tértjét a banda főnöke elesábitván öt három apró gyermekkel ellátva, hozzá hitlen lett s a bándához szegődve velők dözsölt — vagy elkeseredésében gyújtotta rájuk a házat: meghatározni nem lehet. A nép annyira megrémült s oly izgatott volt, hogy a banda tagjait — ha korán meg nem ugranak — mind a lángokba dobálja. A bíró másnap reggel, miután még a tűzoltással szidalmak és fenyegetések közt követelték tőle — a községből kiutasította az idegen cigányokat. De a banda főnöke „megmutatja ő hogy van még nagyobb úr is a bírónál“ lemegy Hosszúasszóra,

s a szolgabírói segéd Thuróczi Kálmán úrtól a következő hivatalos rendeletet hozta:

„A hosszúasszói j. szolgabíróaságtól.

„A mikeszási falusbírónak

Mikeszászán.”

„Mikeszászán“ lakó Donáth Mária azt jelenti, hogy falusbíró minden alapok nélkül a községbeni lakástól eltítva őt, onnan kiutasította.”

„Meghagyom azért f. bírónak, hogy nevezett nőszenélt a községbe engedje vissza, annyival is inkább, mivel ellenem semmi törvényellenest be nem bizonyított, szóval: nem az ő hatásköréhez tartozó szabályok értelmében járt el.”

Hosszúasszó 1879 szept. 19.

Thuróczi

sz. b. s.

Valjon melyik járt el „hatásköréhez tartozó szabályszerűen“ a bíró-e, ki a vagyon biztonság és erkölcsiéget megmetyező fekélyektől kívánta a községet megóvni a cigányok elűzésével, vagy pedig a „nagyobb úr“, ki felsőbb rendeltével a tolvajbándát községünkbe visszahelyezte, hol a tolvajlások, kamrafelverések és gyújtogatások napi rendben vannak; ennek megítélését a közvéleményre és a t. szerkesztő úrra bízom.

A jelen év Január hava vége felé a banda két férfi tagja egy harmadikat, talán mivel nem akaráván őt egyenlő osztályban részesíteni a n.-szébeni vásárrban ejtett nagy zsákmányból, s ezért fenyegetőleg nyilatkozott volna — a hosszúasszói faluérő korcsában megölte. A megöltnek eltépárja — már kettős boszúból is — a ezirkáló esendőöröknek megsugja a szébeni vásárrban tett nagy fogást, kik a banda vezetőjét elfogva, Mikeszására jönek és itt négy darab téli bundát és egy nagy téli kabátot keritnek elő, melyek 15—16 frton lettek eladogatva, de a melyek 40—50 frtos érték darabonként, szakértők állítása szerint. Innen lementek Hosszúasszóra, s ott újból négy bundát keritnek elő, melyek a járásbíróasághoz áttették. De a fáma többről beszél s azt mondja: „kaptak biz itt is, hanem az kényes dolog, s szegény embernek jobb hallgatni.”

Rendes levelező.

LAPSZEMLE.

A „Hon“ írja: Igen örülünk annak, hogy a közgazdasági bizottság tüzetesen tárgyalja és bírálja azt az emlékiratot, melyet a mezőgazdák kongresszusa intézett a képviselőházhoz.

A képviselőház közgazdasági bizottságának eddigi tárgyalásai is, meggyőzhettek mindenkit arról, hogy a mezőgazdák emlékiratában is, mennyi félig érett eszme, mennyi illúzió volt, és hogy a mi csakugyan kiállja a gyakorlati bírálatot — még pedig a szakértők pártkülönbség nélküli egyetértésével — milyen kevés magot képez és mennyire összefügg a kormánynak már vagy megtett intézkedéseivel, vagy kijelentett szándékaival.

Legnagyobb zajt esapott előzetesen és legfőbb lón vitatva a bizottságban is: az ugynevezett talajjavító bank kérdése; mert e tekintetben a meg nem állapodott gondolat ki van ugyan fejezve a gazdák emlékiratában, de a gyakorlati kivitel kérdése alig van megérintve és ezt a bizottság azon tagjai sem pótolják, a kik a „bank“ mellett fölcsóztak; míg másfelől: magának a kiinduláspontnak jogosultságát, mely egyszerűen a talajjavításnak kormányi intézkedések útján való előmozdításában áll, a kormány nemcsak hogy nem tagadta, de annak két fő-alapfeltételét meg is valósítja.

De már, hogy a további lépés: egy talajjavítási bank legyen-e, állami kamatgaranciával; ez az, a mihez igen sok fér. Lehet beszélni: a kulturmérnökök szaporításáról, a belvizek levezetéséről alakult társulatok segélyezéséről, a földhitelek és irányban fejlesztéséről, adó- és végrehajtási kedvezményekről, előlegekről, de így általánosságban egy bank felállítását, nálunk, hol az értékpapírok különben is oly nehezen értékesíthetők, nem lehet elhatározni. Így, nem esodálkozunk, ha a miniszterelnök nyilatkozatára, ki igérte ez ügy felkarolását, magunk az indítványozók visszavonták ipditványukat.

A „Pesti Napló“ írja. Itt van a költségvetés részletes tárgyalása, melynek alkalmával az általános kulturális s közigazgatási tekinteten felül, sok mindenféle érdek is fölmerül és számbavétel sürget. Az érdeklődés kimerült az általános vitában. A felek még egyszer összecsapnak a költségvetési törvény tárgyalásánál és azután?

Ez a nagy kérdés.

Mert hogy e helyzet tarthatatlan, s a jelen kormányzasi rendszer sokáig nem folytatható; arról meg van győződve mindenki.

Politikai életünk kissé fölélénkült, de csakhamar ismét ellankad.

Az ellenzék mástól nem várhat erőt, mint azon pozíció erősségétől, melyet a közvéleményben elfoglal. Ezpedig a kifejtendő agitációtól függ. De karolja fel az ellenzék e feladatok egész sorát, ne veszítse el soha sem szem elől a nagy célt, s gondoljon egy kissé arra is, hogy az éber élénkség az életrevaló ellenzéki pártok kiálló tulajdona, s ha az ellenzék a költségveté-

si vitában nem győzhet, ha elfogadtatik e vitára nézve a kormánypárti jelszó: csak szavazunk s ne beszéljünk — lássuk minél előbb az újabb csatátért, melyen az ellenzék a harezot felajánlja a kormánypártnak!

Sámi László, Sz. S. és H. J. urak válasza.

Soha egy francia író sem hasonlítottunk Hansenhez. Az erdélyi ref. felekezet egyetlen hivatalnokát sem neveztük „fizetett eselődnek“ sem nyíltan, sem „burkolva“, ellenkezőleg a legkiméletesebben érintettük e kényes tárgyat, mi-ből kifolyólag felszólaló urak erre vonatkozó állítása szándékos ferdítés.

Sajnálunk, ha az erdélyi ref. tanári-kar, mely századokon át oly kitűnő szolgálatot tett a hazai nevelés ügyének, melyről tiszteltentl nyilvánkozi soha sem jutna eszünkbe, mostanahoz magát a fenn nevezett urakkal, csupa félreértésből.

Miután a kérdéses válaszból nem az igazság jó hiszemű felderítésének, de aláaknázásának szándoka tűnik ki, annak ezafeladataival szemben több szót nem vesztegetünk, egyszerűen utalunk előbbi felszólalásunkra, melyet ma is fentartunk. Arra van esupán néhány megjegyzésünk, mi nem vonatkozik közvetlenül az általunk mondottakra.

„Sajnáljuk, hogy gr. Bethlen István nem teszen fel róluink annyi belátást, hogy korunkat megillető higgadtsággal különbséget tudjunk tenni a jó és rosz között. Állásunk megkívánja és multunk feljogosít reá, hogy ezt a megrovást egyszerűen visszautasítsunk.”

Már hiszen hogy mit kíván meg felszólaló urak állása, e kérdésre nézve lemondunk a reményről, hogy velők egy nézetre jussunk; mi a felemített multat illeti, megvalljuk, a Szabó S. és Hegedűs I. urak multját nines szerencsén ösmerni, a Sámi L-ét mindig tiszteletré méltónak tartottuk, annak tartjuk ma is, de ne vegye rosz neven a tisztelt tanár úr, ha épen irdalmi működését ösmerve a priori nem esküszünk elveire, melyeket „ma 200 évvel a radnóti zsinat után“ sem tartunk időszerűeknek, de igen is alkalmasoknak arra, hogy megzavarják azok felfogását, kiknek hivatásuk nem új alapot keresni fejlődő társadalmunknak, de a meglevőn működni tovább teljes erővel, hogy lépést tartunk a szomszéd fajokkal, melyek rohamosan haladnak, míg ittea társadalmi problémák találos meséin tüprengünk.

Ezért ma is merjük állítani, hogy épen aristocratiánknak van legkevésbbé szüksege arra, hogy beleoltsák a beteges idealismus meddő doctrinát és nem tartjuk „struez“ okosságának, ha realisabb irányra térve, ott hagyja a fakép-nél Rocard urat radicalis bölcsességével.

Még egy szavunk van a tisztelt válaszó urakhoz, mi a „nem igaz“ szót egy általános tétellel szembe használtuk, abban sérelmet Rocard úr sem láthatja, de még kevésbbé ök, kiknek ahhoz semmi közük, és lám, mégis jónak látják azt velünk szembe oly módonban venni alkalmazásba, mely szerint az ezél nélküli gorombaságnak tűnik fel, minek folytán egyelőre figyelmeztetjük ezen urakat az illem bárkit is kötelező szabályaira, kijelentve egyszersmind, hogy részünkről e vita be van fejezve, ha ugyan a köteles udvariasság mellőzése által oly térre nem kényszerítettünk, melyre nem szívesen lépünk

Gr. Bethlen István.

A törvényhatóságokból.

Torda, 1880. márcz. 14.

(Volt Aranyosszék közbirtokossági gyűlése.)

A volt Aranyosszék közbirtokossága az 1878-ik évben tartott egyik gyűlésében a birtokossági vagyon hová fordítás kérdése felett tanácskozával, elhatározta volt, hogy az összes vagyon a legszentebb céll — a nevelés-ügye előmozdítására fordítandja.

A f. hó 14-én Tordán tartott közbirtokossági közgyűlés fontosságát emeli az: hogy a birtokossági vagyonnak múlt évi jövedelme az alább megnevezett aranyosszék községi iskolák között e gyűlésen határozottat kiosztatni legelőször; a mely jövedelem megosztás jövőben minden évben meg fog történni.

A közbirtokossági elnök, Tarsoly Gábor úrnak a gyűlést megnyitó beszédje szerint a birtokosságnak az 1880-ik év jan. 1-én közbirtokossága volt: a) urbéri papirokban 17140 frt; b) magán kötvényekben 11163 frt; c) takarékpénztárban 2049 frt; d) készpénzben 426 frt; — összesen 30778 frt. A múlt évi jövedelem volt 1214 frt 73 kr., ebből pld. kiadás 264 frt 25 kr. Az iskolák részére, minthogy a mult évről 500 frt kamat nem fizettetett bé osztalékul a községek földadója aránya szerint (a földadó 4 százalékat véve alapul) kiosztott 1095 frt 88 kr., még pedig Ar.-Polyánknak 63 frt 92 kr. Ar.-Rakosnak 31 frt 64 kr., Alsó- és Felső-Szt.-Mihályfalvának 107 frt 64 kr., Bágyonknak 138 frt 40 kr., Czegeznek 20 frt 8 kr., Czakónak 16 frt 28 kr., Dombroknak 34 frt 40 kr., Harasztosnak 88 frt 16 kr., Hidosnak 36 forint 24 kr., Keresednek 55 frt 16 kr., Kövendnek 35 frt 32 kr., Mészkonak 35 frt, Felvincnek 99 frt

M. k. államvasutak MENETTERVE, keleti vonal.

Ervényes 1879. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—brassói irány.

Allomások		Személy- vonat 2. sz.	Vegyes- vonat 12. sz.	Menetjegy árak			
				II. oszt.		III. oszt.	
		óra perc	óra perc	ft.	kr.	ft.	kr.
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	4 50	5 20	6	02	4	30
Rév	"	6 14	7 38	4	17	2	97
Csucsá (Vendéglő)	"	7 16	9 12	2	83	2	02
Bánffy-Hunyad	"	7 53	10 08	1	96	1	40
Egeres	"	8 38	10 59	1	11	—	79
Kolozsvár (Vendéglő)	"	9 28	11 59	—	—	—	—
Kolozsvár	Elind.	9 44	12 23	—	—	—	—
Apahida	"	10 06	12 52	—	53	—	37
Gyéres	"	11 34	2 55	2	04	1	46
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Érkez.	12 08	3 35	—	—	—	—
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	12 18	4 03	2	72	1	94
Maros-Ujvár	"	12 26	4 14	2	99	2	14
Felvincz	"	12 33	4 24	2	96	2	14
Nagy-Enyed	"	12 57	5 06	3	50	2	50
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Érkez.	1 17	5 37	—	—	—	—
Tövis (Vendéglő)	Elind.	1 45	6 12	4	05	2	90
Karácsonfalva	"	2 13	6 52	4	69	3	35
Balázsfalva	"	2 28	7 27	4	95	3	53
Hosszu-Aszó	"	2 45	7 50	5	66	4	04
Mikeszása	"	3 01	8 15	5	66	4	04
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Érkez.	3 19	8 39	—	—	—	—
Kapus (Vendéglő)	Elind.	3 29	9 16	6	05	4	32
Medgyes	"	3 49	9 51	6	44	4	61
Erzsébetváros	"	4 22	10 47	7	16	5	10
Segesvár (Vendéglő)	Érkez.	5 00	11 42	—	—	—	—
Segesvár	Elind.	5 10	11 57	8	01	5	73
Héjasfalva	"	5 28	12 27	8	41	6	00
Erked	"	6 06	1 15	9	03	6	45
Homoród-Kőhalom	"	7 07	2 40	10	10	7	22
Agostonfalva	"	7 56	3 45	11	08	7	01
Apáca	"	8 29	4 25	12	95	8	29
Földvár	"	9 01	5 07	12	17	8	70
Brassó	Érkez.	9 40	6 00	13	03	9	32

Brassó—nagyvárad irány.

Allomások		Személy- vonat 1. sz.	Vegyes- vonat 11. sz.	Menetjegy ára			
				II. oszt.		III. oszt.	
		óra perc	óra perc	ft.	kr.	ft.	kr.
Brassó (Vendéglő)	Elind.	4 10	10 10	13	04	9	32
Földvár	"	4 49	11 07	12	17	8	70
Apáca	"	5 20	11 54	11	95	8	29
Agostonfalva	"	5 48	12 40	11	08	7	91
Homoród-Kőhalom	"	6 38	1 50	10	10	7	21
Erked	"	7 38	3 24	9	03	6	45
Héjasfalva	"	8 12	4 17	8	41	6	00
Segesvár (Vendéglő)	Érkez.	8 29	4 41	8	01	5	73
Segesvár	Elind.	8 39	5 01	—	—	—	—
Erzsébetváros	"	9 18	6 07	7	16	5	10
Medgyes	"	9 53	7 06	6	44	4	61
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Érkez.	10 11	7 31	6	05	4	32
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10 27	7 54	—	—	—	—
Mikeszása	"	10 46	8 20	5	66	4	04
Hosszu-Aszó	"	11 02	8 41	5	66	4	04
Balázsfalva	"	11 22	9 12	4	95	3	53
Karácsonfalva	"	11 37	9 31	4	69	3	35
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Érkez.	12 03	10 10	4	05	2	90
Tövis (Vendéglő)	Elind.	12 33	10 35	—	—	—	—
Nagy-Enyed	"	12 55	11 17	3	50	2	50
Felvincz	"	1 17	11 49	2	99	2	14
Maros-Ujvár	"	1 24	11 49	2	99	2	14
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Érkez.	1 31	12 09	2	72	1	94
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	1 41	12 31	—	—	—	—
Gyéres	"	5 17	1 21	2	04	1	56
Apahida	"	3 44	3 20	—	53	—	37
Kolozsvár (Vendéglő)	Érkez.	4 05	3 48	—	—	—	—
Kolozsvár	Elind.	4 20	4 08	—	—	—	—
Egeres	"	5 12	5 22	1	11	—	79
Bánffy-Hunyad	"	5 58	6 23	2	96	1	40
Csucsá	"	6 30	7 27	4	83	2	02
Rév	"	7 39	9 05	6	17	2	97
Nagyvárad (Vendéglő)	Érkez.	9 00	11 00	6	02	4	30

Kapus—Nagyszebeni szárnyvonal.				Tövis—Gyulafehérvári szárnyvonal.				Kocsárd—Maros-Vásárhelyi szárnyvonal.			
Állomások		Vegy. von. 312. sz. Minden nap	Árak	Állomások		Vegy. von. 202 sz. 212. sz. Minden nap	Árak	Állomások		Vegy. von. 112. sz. Minden nap	Árak
		óra perc	II. o. III. o.			óra perc	II. o. III. o.			óra perc	II. o. III. o.
Kapus (Ven.) Ind.	10 40	N-Szeben (Ven.) Ind.	6 40	Tövis (Ven.) Ind.	1 37	Gy.fehérv. (V.) Ind.	11 41	Kocsárd (Ven.) Ind.	2 00	M-Vásárhely Ind.	8 40
N-Szeben (Ven.) Ér.	12 31	Kapus (Ven.) Ér.	8 30	Gy.Fehérv. (V.) Ér.	2 09	Tövis (Vend.) Ér.	12 13	Maros-Ludas	3 05	Csapó-Radnóth	10 02
								Csapó-Radnóth	3 58	Maros-Ludas	10 55
								M-Vásárhely Ér.	5 08	Kocsárd (Ven) Ér.	11 50

JEGYZET: A vastagabb számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik. — Az árak Kolosvártól vannak számitva.

H i r d e t é s e k.

SÁRGA KRISTÓF fehérmemü és vászon-raktára Kolozsvártt. (belközéputca, kisegítő alatt.)

Kül- és belfölbi nagykereskedők és gyárosokkai egyenes összeköttetésemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. érd. vevőimnek kezesség mellett, legjutányosabb áron valódi árukkal szolgálni.

Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi fehér-ingek, chiffon, creton és madepolan szövethöl, sima, himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól 3 ftt 50 krig.

Férfi színes ingek, angol oxford, creton és madepolan szövethöl 100 különböző mintára, jó színtartó 60 krtól 2 ftt 60-ig.

Színes és fehér gyapju alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 fttig.

Férfi alsó-nadrágok (gatyák) mindenmemü szabásu, legjobb len és pamut vászonból 70 krtól 2 ftt 50-ig.

Férfi legújabb gallérok és kévelők 4 rétti legjobb chiffon szövethöl párja 40 kr.

Férfi színes-széli selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól 7 fttig.

Valódi len fehér zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 ftt 50 krtól 7 fttig. (79)

Női ingek len és pamut vászonból, sima himzet vagy redős 1 fttől 5 fttig.

Női háló réklik, 1 fttől 5 fttig, főkötők len és schiflon vászonból 40 krtól 80 krig.

Női alsó szoknyák és nadrágok 90 krtól 7 fttig.

Női piquet réklik, nadrágok és szoknyák, 1 ftt 50 krtól 5 fttig.

Függöny neczek, gyapju és pamut takarók, paplanok, madráczok, mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.

Legújabb szerkezetű esőernyők, 1 ftt 40-től 15 fttig.

Fehér és színes harisnyák, gyapju, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól, 1 ftt 50 krig.

Legújabb nyakkendők, posztó, szarvasbőr és glaze kesztyűk, nadrágtartók, harisnya-kötők, órasinorok sat. legjutányosabb árran,

Fehér és színes asztalnemü, mindenféle len és pamut vászon szin-tartó creton, oxford és madepolan, színes ingszövetek

099 külön böző mintára 16 krtól 52 krig., 100 különböző fajtájú chiflon, creton és madepolan fehér ingszövetek 80, 155, és 170 centiméter széles 22 krtól 70 krig,

sima, himzett és redős

len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 fttig. Len és chiflon himzett stráfok és betétek, kötő, varró, himző pamutok és ezernák, ujjon szálítottak részére főkötők, réklik és takarók stb.

Továbbá elvállalok kiházásítás, vagy magán szükségre kívánt fehérmemük pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak bőség váll- és ujjahossza, papírszeleten pontos mértéke beküldése mellett saját felelősségemre azonnal teljesítek, mely esetben árárt és fajtáját meghatározni kérom.

Fármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő, az érte fizetett összeget visszaszolgálom, vagy másokkal kívánatra kicserélem.

Legfőbb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt megtartani

alázatos szolgálja
Sárga Kristóf,

Orvosi bizonylatok A „MARGIT“ gyógyforrásról.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkatrészeinek szerencsés összetétele, — kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsav tartalma.

Dr Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásanak találtam a légutak és gyomornyákhartyáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Radeini-, Vichy-, stb. vizektől különbözik, csekélyebb szabad-szénsav tartalmánál fogva, s azért vérsekés lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénsavany dúsabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr Gebhardt Lajos egyetemi tanár, Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légző-, emésztő- és vizezőszervek hurutos bántalmainál oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványvíz kórházunkban alig rendeltek, — csekély szabad szénsav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Reltersi-, Giesshübli-, Gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légcső- és hörgöbetegekben igen jó kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorhaj volt jelen.

Dr Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor-, vizezőszervek hurutját, szintugy osztlatja, mint a Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübli. Előnye, hogy a betegnek élvezettel isszák, s hogy sem bevéve, sem belélegzve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértorlódást.

Dr Kéti Károly egyetemi tanár. Légző-, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam. Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübli vizek fölött kisebb szénsav tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr Barbás József Rókus-kórházi főorvos. Légcső-, emésztő- és vizezőszervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübli- és Vichy vizekkel.

Dr Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánló a légző és emésztő-szervek korállapotainál. Hamisítások és szándékos félrevezetések elkerülése tekintetéből kérjük a tekintetes orvosi kart, úgy a t. közönséget, hogy az eddig használt „Luht“ név mellőzésével ezentul csak a „Margit gyógyforrás“ elnevezést használják.

Borral használva a legészségesebb és legkellemesebb ital.

„Margit“ forrás igazgatósága.

Kizárólagos főraktár Erdélyország részére CSIKI IMRE urnál
(112) Kolozsvártt. 1—12

KIADÓ SZÁLLÁS

Muzeum-utca 33. sz. alatt lévő egészen új külön telek 3 szép szobával téli és nyári konyhával, istálló, pincze és szép kerttel nagyon jutányos áron bérbe kiadó. Értekezhetni lehet VARGA DÁNIEL belhidutezai házánál lévő bérkereskedésében.

Ugyanott egy igen szép és majd három hold kiterjedésű telek a vasúti magazin s a Nádas-vize közvetlen szomszédságába 100 darab marhára istállóval, szekérszinnel, kitűnő ivó vizű kúttal, kőből épült két szobával, konyhával és nagy luzernással eladó vagy bérbe kiadó.
(111) 1—3

51—1880.

kgy. sz.

Árverési hirdetmény.

Zilah város bizottsági közgyűlésének 51—1880. szám alatt hozott határozatával, a város tulajdonát képező barompiaczi vásár-jövedelem árverés utjáni bérbeadása elhatározatván, közhírré tétetik, mi szerint ezen árverés határnapján f. évi mártius hó 21-ik napjának d. e. 9. órája a városházhoz kitűzetett.

Kikiáltási ár 1500 ftt., melynek 5 százaléka bánatpénzül be-teendő.
(114) 1—3

A bérleti idő kezdődik 1880 april 1-én s tart három egymásután következő évekig azaz 1883 april 1-ig.

Az árverelni szándékozók a feltételek többi részzeit az árverés napjáig a tanácsi irodában bármikor megtekinthetik.

Zilah város bizottsági közgyűlésének 1880 mártius 3-án s folytatva tartott közgyűléséből.

Seres,
polgármester.

Balogh József,
jegyző.

ROYKÓ VICTOR

(58) tiszaujlaki gyógyszerész 18—24
fehér, barna és fekete színű
közkedvelt magyar bajusz-pedróje.

Hamis készítményeket elküldendő, figyelmeztetik a t. vásárló közönség, hogy mindenki csak a Roykó Victor gyógyszerész készítményét kérje és fogadjja el, melynek aobozai kívül piros, belől a fedélben pedig kékszíntű betűkkel, a készítő névalírásával vannak ellátva.

Ezen már 60 év óta országszerte keresett és számtalanszor kitűnőnek ismert készítmény kiváló jó tulajdonainál fogva minden várt igényeknek megfelelő soha ki nem szárad, a bajusz szálait nem tépi és nem töri, sőt azoknak szaporítására és tökéletes kifejlődésére szolgál. Nagy doboz 35 kr. kicsiny 20 kr. Kapható fönti egyedüli készítőnél, valamint az ország többi gyszerészei, kereskedői és fodrászainál. Viszont eladók a megrendelt mennyiséggel fokozatosan emelkedő illó százalékokat és 24 nagy, vagy 36 kis doboz vételénél már bérmentes be-küldést kapnak.

Nyomatott a „KELET“ nyomdájában Kolozsvártt.